

Bòsnia, on dius que cau?

JORDI DALMAU I AUSÀS

Les coses només s'entenen quan t'afecten, ja no de prop, sinó directament. Però més que entendre's, el que passa és que et toquen els sentiments, i et fa sentir eufòria o indignació. Aquesta característica de la nostra revel·lada sensibilitat cada dia es fa més palesa. Com més va més ens costa que el cor ens parli, i no descobreixo la sopa d'all. Dament els nostres sentiments s'hi ha encastat una pàtina d'indiferència, de normalitat, de llunyania i de mediocritat. Hem perdut la capacitat d'impressionar-nos, sobretot la canalla, i això sí que és trist. Està tot vist. Res del que passa al món no ens fa canviar la nostra manera de viure, de pensar o de valorar. Ens costa modificar els nostres costums a partir del que els passa als altres, per més veïns que siguin. Ens costa aprendre a ser persones. Ens costa aprendre a aprendre. El que sí que no ens costa és parlar. De fer anar la llengua tots en sabem, i no pas poc. Vinga reunions, vinga conferències, vinga cimeres i vinga no sé quantes modalitats de *trobades-de-xerraires* més.

Sí, parlo de Bòsnia, però també de Txetxènia, de Sòmbàlia i de qualsevol altre conflicte que els mitjans de comunicació no esmentin, no posin de moda. Sí, sí,

de moda, perquè això sembla que vagi així. Ara toca esbombar les calamitats de Bòsnia, però de les conseqüències de la guerra del Golf ningú ja no en parla, per exemple. Ballem al ritme de la música que ells toquen. N'hi ha molts i moltes, però, que ni ballen ni volen que se'ls tregui a ballar. Diuen que no hi poden fer res, que els Balcans cauen molt lluny o que el que compta és el que passi aquí. La pàtina també era d'egoisme, que me l'havia deixat.

I què diuen els caps de govern? El nostre, ben poc poder fàctic deu tenir. El d'Espanya ja té prou mal de caps, el francès se les heu amb els Greenpeace, el rus no acaba d'estar fi entre uns i altres, aquí ningú no fa res. Bé,

tret de parlar, és clar. De reunions que no en faltin, si més no que sembli que el tema ens interessa. I això que la televisió subratlla que els bosnians són europeus. I si fossin africans, què? O asiàtics? No siguem més sarcàstics, per favor. Segons com, això de la Comunitat Internacional sembla una casa de barrets. Es venen al millor preu, i el d'ara és el silenci, la inoperància, fer-se l'orni. De nit, aquests responsables deuen poder dormir sabent que a Zepa, Bukovar, Sarajevo, Gorazde o Srebrenica hi ha milers de persones sotmeses a les barbaritats dels xètnics? Potser prenen grans dosis de valeriana. Però aneu i expliqueu-ho als pares que els han matat els fills, als evacuats que ho han deixat tot

rera seu, als familiars dels joves que han estat esbossinats, als que han vist com torturaven els seus pares, a les persones mutilades, a les famílies destrossades, a les dones que han estat violades brutalment, als que han hagut de veure com el setge serbi els ofegava sense pietat, a la mainada que puja amb greus transtorns psíquics. A veure què us diuen. El balanç dels interessos internacionals i de les reunions de la Comunitat és l'extermini bosnià. Bon saldo, nois.

Bòsnia no és la vergonya d'Europa. És el remordiment de consciència que hauria de corcar l'esperit de tots els que poden fer quelcom per aturar el genocidi bosnià i s'estan a escalfar seients i a signar documents. És la llosa que hauria d'escalfar el cor de qui contempla com s'extermina cínicament, diabòlicament tot un poble. Bòsnia ens hauria de marcar a tots, als que van conèixer la demència aniquiladora d'en Hitler i als que només coneixem la crueltat inhumana i la poca vergonya sense escrúpols d'en Karadzic, Milosevic i Mladic. Bòsnia hauria de fer que aquests que amenacen els serbis com si fossin canalleta entremaliada es mirassin al mirall i es diguessin: "però a què coi estem jugant".

Ens costa modificar els nostres costums a partir del que els passa als altres, per molt veïns que siguin. Ens costa aprendre a ser persones.